

σαλία ὥστε ἀληθῶς εἰπεῖν εἰς τὴν ἄμεσον τοῦ ρωμαίου ἀνθυπάτου δικαιοδοσίαν δὲν ὑπήγοντο εἰμὴ αἱ πόλεις ὅσαι εἶχον ἀγωνισθῆ τὸν τελευταῖον κατὰ τῆς Ρώμης πόλεμον, ἥτοι ἡ ἀρχαῖκή συμπολιτεία καὶ αἱ σύμμαχοι αὐτῆς Βοιωτία καὶ Φωκίς. Τούτου δ' ἔνεκα οὐδὲ «Ἑλλάς» ἐλέγετο ἡ ἐπαρχία αὕτη ἀλλ' «Ἀχαῖα». Αἱ ἐλεύθεροι καὶ αὐτόνομοι ἐκείναι πόλεις καὶ χώροι δὲν διέφευγον βεβαίως ἐπὶ τέλους τὸν ρωμαϊκὸν ἔλεγχον· ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ αὐτονομία ἐκείνη εἶχε τὰ ὄρια τῆς· οἱ αὐτοκράτορες τῆς Ρώμης εἶτε ἀμέσως εἶτε διὰ τοῦ ἐν Κορίνθῳ ἀνθυπάτου ἐπενέβαινον πολλάκις εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν πόλεων καὶ χωρῶν ἐκείνων πράγματα. Ἄλλ' ὅπωςδήποτε αὐταὶ δὲν ἐπλήρουν τακτικὸν φόρον, δὲν κατείχοντο ὑπὸ ρωμαϊκῶν στρατευμάτων, καὶ ἐν γένει, κατὰ τοὺς πατέρας νόμους καὶ θεσμοὺς πολιτευόμενα, διέσφζον ὅπως οὖν τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα.

Ἴνα δώσωμεν δ' ἔννοιάν τινα τοῦ πῶς ἐπολιτεύοντο τότε οἱ ἄρχοντες τῶν τοιούτων πόλεων, θέλομεν ἱστορήσει ἐνταῦθα δι' ὀλίγων τὸν βίον τοῦ σπαρτιάτου Εὐρυκλέους τοῦ Λαχάρου, τὸν ὁποῖον ὁ Αὐγούστος κατέστησεν ἡγεμόνα τῶν Λακεδαιμονίων. Ὁ Λαχάρης εἶχε καταδικασθῆ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου εἰς θάνατον ἔνεκον ἐπιδρομῆς τινος εἰς τὰς περιοικίδας πόλεις, ἥτις ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων ἤθελεν ἴσως ὀνομασθῆ μεσσηνιακός τις ἢ ὀσισιόδηποτε ἄλλος τοιοῦτος πόλεμος, ὑπὸ δὲ τοῦ θετικοῦ ἐκείνου Ρωμαίου ἐχαρακτηρίσθη ἀπλῶς ὡς ληστεία. Ἐπελθόντος δὲ μετ' οὐ πολὺ τοῦ μετὰξὺ Ἀντωνίου καὶ Αὐγούστου πολέμου καὶ συνταχθέντων τῶν Σπαρτιατῶν μετὰ τοῦ τελευταίου τούτου, ὁ Εὐρυκλῆς ἠγωνίσθη περὶ Ἀκτιον τοσοῦτω γενναϊότερον ὅσῳ εἶχε νὰ ἐκδικηθῆ καὶ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον. Ὅτε κατὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην ἤρχισε νὰ ὑποχωρῆ ὁ Ἀντώνιος καὶ ἐστάλησαν πλοῖα εἰς καταδίωξιν αὐτοῦ, ἐν μάλιστα διεκρίθη διὰ τὴν ἐπιμονὴν μὲ τὴν ὁποῖαν ἐπετίθετο, ἐπὶ δὲ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου τούτου ἴστατο ἀνὴρ ἀγέρωχος, σείων μὲν τὴν λόγχην ἐπὶ τῆς χειρὸς, κρατῶν δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστηριγμένους ἐπὶ τῆς πολεμίας νηὸς ἵνα ῥίψη ἐπ' αὐτῆς τὸ ὄπλον ἅμα πλησιάσῃ. Τελευταῖον ὁ Ἀντώνιος ἀγανακτήσας διὰ τὴν τόλμην ταύτην καὶ ἐπιστὰς εἰς τὴν πρῶραν «τίς οὗτος, ἀνέκραξεν, ὁ διώκων Ἀντώνιος;» ὁ δὲ, «ἐγὼ, ἀπεκρίθη, Εὐρυκλῆς ὁ Λαχάρου, τῆ Καίσαρος τύχη τὸν τοῦ πατρὸς ἐκδικῶν θάνατον». Δὲν κατώρθωσεν ὁμοῦς ὁ Εὐρυκλῆς νὰ καταβάλλῃ τὴν ναυαρχίδα ἐκείνην, ἀλλ' ἐκυρίευσεν τὴν δευτέραν τῶν ναυαρχίδων, διότι ἦσαν δύο, κτυπήσας, περιστρέψας καὶ πλαγιάσας αὐτήν, ἔλαβε δὲ καὶ ἄλλο ἐν πλοῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὗρισκοντο πολυτελεῖ σκευὴ καὶ πράγματα.

Μετὰ τὴν νίκην ὁ Ὀκταύσιος ἀντήμειψε τὸν Εὐρυκλῆ, δούς μὲν αὐτῷ ὡς ἴδιον κτήμα τὰ Κύθηρα, καταστήσας δὲ αὐτὸν ἡγεμόνα τῶν Λακεδαιμονίων. Ὅποιόν τι ἦτο κυρίως τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ ἡγεμόνος τῶν Λακεδαιμονίων δὲν γνωρίζομεν. Ἡ Σπάρτη (1) ἔσφζε τότε καθὼς καὶ βραδύτερον τοὺς πλείστους τῶν ἀρχαίων θεσμῶν, ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, γερουσίαν, νομοφύλακας καὶ τὰ τοιαῦτα. Μόνον βασιλεῖς συνεχῶς δὲν ἀναφέρονται, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκ διαλειμμάτων, ὅπως εἶδομεν κατὰ τὴν περὶ Φάρσαλον μάχην. Ὅθεν ἐπιτρέπεται ἴσως νὰ εἰκασώμεν ὅτι τὸ δοθὲν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου εἰς τὸν Εὐρυκλέα ἀξίωμα ἐπεῖχε τὸν τόπον τῆς βασιλείας. Ἄλλ' εἰς ἄνθρωπον ἐνεργὸν οἷος ἦτο ὁ Εὐρυκλῆς ὁποῖον θέλητρον ἠδύνατο νὰ ἔχη τὸ ἀξίωμα ἐκεῖνο ὅπως εἶχον τότε πᾶν ἐν Σπάρτῃ πράγματα; Ἡ πόλις ἦτο πενιχρά· πόλεμον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιχειρήσῃ κατὰ τῶν γειτόνων πόλεων καὶ ἔτι ὀλιγότερον κατ' ἀπωτέρων, ὅθεν μετ' ὀλίγον ὁ Εὐρυκλῆς

(1) Ἴδ. καὶ ἡμετέραν πραγματείαν das Lykisches Sparta (ἡ ἐν Λυκίᾳ Σπάρτῃ).

